

Oslo kommune

Byrådsavdeling for eldre, helse og arbeid

Møtereferat

Til stede:	Oslo kommune: byrådsleder Raymond Johansen, byråd Inga Marte Thorkildsen, byråd Victoria Marie Evensen, byråd Rina Mariann Hansen, kommunaldirektør Tale Teisberg, konst.kommunaldirektør Bente Fagerli, kommunaldirektør Eli Vorkinn, kommunaldirektør Erik Blom-Dahl, seksjonssjef Knut Egil Asprusten. Oslo politidistrikt: Politimester Beate Gangås, visepolitimester Bjørn Vandvik, Felles enhet for forebygging Dag Harald Drevsjø (for Rune Swahn), Enhet sentrum Tore Soldal, Enhet øst Jon Roger Lund, Enhet vest Stein Olav Bredli, Felles enhet for etterretning og etterforskning Grete Lien Metlid, kommunikasjonssjef Kari Huseby Observatør: Ordfører Marianne Borgen
Forfall:	Rune Swahn (til stede under deler av møtet)
Andre deltakere:	Fra politiet: Gudrun Enoksen, Kai Spurkland (punkt 9) Fra kommunen: Stabssjef ved Byrådslederens kontor Marte Ingul, kommunikasjonssjef Hanne Gjørtz, kommunikasjonsrådgiver Øyvind Arum, Faglig leder SaLTo-sekretariatet Hege Bøhm Ottar (punkt 7), Beredskapssjef Ann Kristin Brunborg (punkt 9)
Møtegruppe:	Politirådet
Møtested:	Digitalt møte – Microsoft Teams
Møtetid:	12.6 2020 kl 13:00-15:30
Referent:	Spesialrådgivere Guro Hortemo Odden og Marit Elise Aune.
Telefon:	98073306/95854446
Neste møte:	19.august 2020

REFERAT

1. Dagsorden godkjent

Etter forslag fra politiet tas det inn et nytt punkt 9: Redegjørelse for rettslige rammer og politiets rolle under demonstrasjoner.

2. Referat godkjent fra møte 28.2.20.

3. Informasjon fra politimester og byrådsleder: aktuelle saker og utfordringer

Byrådslederen orienterte om endringer i byrådets sammensetning fra 11.06.20. Endringene medfører at byråd Rina Mariann Hansen får ansvar for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS). Byråd Hansen vil fra nå delta i politirådet. Bente Fagerli konstitueres som kommunaldirektør for Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og erstatter kommunaldirektør Svein Lyngroth i politirådet. Håndteringen av koronasituasjonen er fortsatt høyt prioritert. Smittevern må kommuniseres tydelig også gjennom sommeren. Smittevern legger begrensninger på mange aktiviteter og unge rammes ekstra hardt. Kommunen etablerer flere sommerjobber og sommeraktiviteter i alle bydelene. Fritidstilbud i enkelte bydeler åpnes nå igjen. Bekymring for at stor oppslutning rundt demonstrasjoner gir økt fare for smitte i befolkningen.

Byrådslederen orienterte kort om at han er blitt informert om at Bymiljøetaten (BYM) opplever at mange saker de anmelder blir henlagt hos politiet. Dette er bekymringsfullt, særlig i saker som er knyttet til vold/trusler. Byrådslederen oppfordret politiet til en dialog med BYM.

Politmesteren tok opp behovet for å ha god dialog og samarbeid med kommunen i sommer, særlig knyttet til utfordringer ved ansamling av mennesker. Det antas at det kan oppstå flere hendelser, for eksempel på badeplasser, i tiden framover. Politiet har forståelse for at folk er opptatt av smittevern ifbm demonstrasjoner og har derfor spilt inn behov for å redegjøre nærmere for rettslige rammer og politiets rolle under demonstrasjoner (Se punkt 9).

Evalueringen av terrorhendelsen i Al Noor-moskeen i Bærum er snart ferdig. Den vil også være aktuell for Oslo kommune. Politiet ønsker å se erfaringer fra SaLTo-/SLT-arbeidet på tvers av kommunene i politidistriktet, for å se på alternative arbeidsmåter og for inspirasjon til å utvikle arbeidet. Politiet har fremskaffet en oversikt over anmeldelser fra BYM og kommer tilbake til en grundigere tilbakemelding.

4. Situasjonsbrief fra politiet

I perioden siden forrige politirådsmøte har de fleste fulgt smittevernreglene og holdt seg hjemme som følge av koronaviruset. Smittevernskriminalitet er en ny problemstilling, dvs. spyting, hosting og trusler om dette. Koronasituasjonen har forsterket trenden med prisøkning på ulovlige rusmidler. Politiet ser også endringer i arbeidslivskriminalitet som følge av koronasituasjonen. Fremover forventes en utvikling hvor vi vil se flere konkurser, mer ulovlig og svart arbeid og fare for rekruttering av sårbare barn og unge til etablerte kriminelle miljøer.

Siden mars har det vært en rekke voldelige hendelser mellom unge i sentrum av byen og konflikten har eskalert og er kompleks. Antall anmeldelser av fysisk vold blant ungdom var høyt i januar, men det har vært lave tall etter det. Det har vært en betydelig reduksjon fra 2019, sammenlignet med 2015-2018.

Konfrontasjoner ifbm demonstrasjoner i sommer er sannsynlig. Det er meget sannsynlig at det vil bli konflikter i forbindelse med SIANs markering på Mortensruds torg lørdag 20. juni.

5. Politiets lokasjoner, Enhet øst

Politidirektoratet (POD) har godkjent sammenslåing av Manglerud og Stovner politistasjoner fra 2024. Det skal etableres en ny, felles politistasjon i Enhet Øst. Et viktig læringspunkt i prosessen er behovet for tettere dialog med berørte bydeler. Leder Enhet Øst har hatt møte med 4 bydelsdirektører i dag og vil ha tett dialog framover for å sikre god informasjon og fortsatt tett samarbeid. Selv om det vil bli en felles politistasjon skal politiet fortsatt ha lokal tilstedeværelse. Det sentrale er at politiet er til stede ute blant publikum. Aktivitet knyttet til forebyggende arbeid skal ikke reduseres. Sammen med bydelene og lokalmiljøet vil det ses på nye måter å arbeide sammen på, som skal bidra til sikre gjensidig og felles tilstedeværelse og tilgjengelighet. Det vil uansett være bydeler i Oslo kommune som ikke har egen politistasjon. Politiet skal ivareta hele byen uansett hvor

politistasjonene er plassert. Informasjon og kommunikasjon er viktig. Det vil være enklere å svare ut bekymringer når det er besluttet hvor den nye lokasjonen vil bli. Kommunen er svært opptatt av at politiet er tilstede lokalt og tilgjengelig for publikum. Politiet må kjenne lokalmiljøet og lokalmiljøet må kjenne politiet og vite at de er tilgjengelige og tilstede i nærmiljøet. Det ses behov for en tydeliggjøring av konsekvensvurderingene og vurderingene som ligger til grunn for beslutningen om sammenslåing av de to politistasjonene. Dette vil trolig kunne skape større forståelse for behovet for samlokalisering og hvilke positive effekter som også ligger til grunn i vurderingen.

6. Situasjonen i rusmiljøet, status tiltak

Innledning fra kommunen om det åpne rusmiljøet og om situasjonen på Grønland og Tøyen. Både kommunen og frivillige, ideelle organisasjoner har hatt økt tilstedeværelse i området under koronautbruddet. Færre mennesker tilstede i Oslo sentrum har ført til noen konflikter rundt salgssituasjoner i det åpne rusmiljøet. Denne situasjonen roet seg når politiet etter hvert var mer jevnlig til stede.

Under koronautbruddet trakk det etablerte rusmiljøet lenger inn mot Elgsletta og Vaterland enn det man har sett tidligere. Matutdeling fra Frelsesarmeen i dette området kan være en medvirkende faktor. Imidlertid har det blitt færre personer fra rusmiljøet i disse områdene etter hvert som lavterskeltiltakene gradvis har åpnet opp. Kommunen ser at det er utfordringer knyttet til noen få rusbrukere med samtidig psykisk lidelse. Uteseksjonens pågående kartlegging av miljøet og utredningen av fordeler og ulemper ved et utendørs værested, vil ferdigstilles i løpet av august.

Under koronautbruddet vært knyttet bekymringer til det etablerte rusmiljøet og et miljø av yngre personer på Vaterland. Uteseksjonen, politiet, SaLTo og lokale barneverntjenester samarbeider tett med Barnevernvakten som koordinerer instans.

Politiet vurderer også at rusmiljøet er mer spredt nå enn for noen måneder siden. Politiet har opprettet en ny enhet som skal jobbe dedikert med disse områdene og med fokus på tunge rusmisbrukere. Dette er midlertidige stillinger som vil sikre tilstedeværelse hele uka dag og kveld. Stillingene er opprettet som følge av bevilgninger ifbm koronasituasjonen. Formålet er å hindre rekruttering til rusmiljøet, hindre neative konsekvenser, forebygge kriminalitet i miljøet og slå ned på åpenlys omsetting av narkotika. Det er ønske fra miljøet selv at våpen i miljøet blir fjernet. Det er god dialog og samarbeid på dette med kommunens aktører i området og frivillige aktører.

Politiet har ikke registrert en økning i antall overdoser i koronaperioden, sammenlignet med tidligere år. Opplysninger tilsier at flere bruker andre stoffer enn ellers på grunn av tilgang. Det er ingen sammenheng mellom overdosedødsfall og koronasituasjonen.

7. Ungdomskriminalitet – utvikling og oppfølging av tiltak

Politiet ser behov for flere typer tiltak for unge i sommer og positiv aktivitet. Erfaring fra tidligere sommre har vist positiv effekt av at bydelene har tilbudt ulike aktiviteter og sommerjobber for unge. Politiet ser behov for slike lavterskeltilbud både på kort og lang sikt. Politiet prioriterer kvelds- og helgevakter opp mot barn og unge i sommer. Nattpatruljen utvider også sine åpningstider i sommer, med kveldstid fredager og lørdager.

Forebyggende patruljer vil være på vakt hele sommeren, og tjenestelistene er lagt for å kunne møte sommerens utfordringer på best mulig måte. Det er god dialog med bydelene og det er behov for at alle de organiserte ressursene drar i samme retning når det gjelder lavterskeltilbud. Det er behov for felles tilstedeværelse hvor ungdommene er, eksempelvis badeplasser og sentre.

Kommunen har satt av midler til lavterskeltilbud i idretten. Dette er tilbud som skal være åpne for alle, uavhengig av klubbmedlemsskap. I tillegg er det satt av betydelig beløp til sommeraktiviteter for barn og unge og sommerjobber for ungdom.

Politiet er bekymret for kapasiteten i fengselsplasser for ungdom i sommer. Politiet er bekymret for kapasiteten i fengselsplasser for ungdom i sommer, og ønsker en overordnet kontakt med barnevernet i bydelene. Kommunen informerer om at politiet kan henvende seg til en kontaktperson i Barne- og familieetaten.

Orientering fra Salto-sekretariatet:

Den registrerte ungdomskriminaliteten denne våren har vært lav. SaLTo-sekretariatet er likevel opptatt av langtidseffektene av nedstengningen av samfunnet. Det har vært stort trykk på SaLTo-sekretariatet i perioden og de har vært en dør inn til kommunikasjon med SaLTo-arbeidet i bydelene. I enkelte bydeler er det større utfordringer. Ungdommer er mobile og treffes på tvers av bydelsgrenser. SaLTo-sekretariatet peker på verdien av mer samarbeid også på tvers av politiets geografiske enheter og bydeler.

På Mortensrud pågår et godt samarbeid mellom Utdanningsetaten og bydelen i Oslo Sør-satsningen. Under Covid-19-pandemien har det vært få negative hendelser blant barn og unge. Lørdag 20. juni skal SIAN arrangere en demonstrasjon på Mortensrud. Bydelen er i rute med beredskap.

Ansamling av ungdom på strendene er en utfordring. Spesielt i helgene har det oppstått situasjoner med rus og slossing. SaLTo-sekretariatet har tatt initiativet til kontakt med Oslo Havn og avtalt felles innsats for områdene. I lokalområdene er det etablert natteravngrupper.

Handlingsplanen for 2020-2022 er under revisjon og politirådet får utkast til revidert handlingsplan når dette er klart. Det byomfattende ekstremismeprosjektet videreføres for neste år, etter at det er bevilget midler til dette fra det statlige *Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging*.

8. Ny politirådsavtale 2020-2022

Avtalen godkjennes. Av praktiske årsaker signeres avtalen sekvensielt av politimesteren og byrådslederen i etterkant av møtet.

9. Demonstrasjoner - redegjørelse for rettslige rammer og politiets rolle under demonstrasjoner

Orientering fra politiadvokat Kai Spurkland. Det er meldeplikt til politiet for politiske arrangementer og demonstrasjoner, men det er ikke søknadsplikt. Politiet kan sette vilkår for å sikre en sikker gjennomføring av arrangementet. Ytringsfriheten står sterkt og politiske ytringer har et særlig vern. Politiet skal legge til rette for at folk kan ytre seg. Samtidig skal politiet ivareta ro og orden. Både demonstrasjoner og motdemonstrasjoner

har rett på å få ytret sitt syn. Å balansere ulike ytringer mot hverandre er vanskelig. Det er ikke ulovlig å ytre seg om noe som er provoserende. Ytringsfriheten er ikke absolutt, men det er strenge vilkår for at noe regnes som ulovlig. Forutsetninger for å veie folkehelse opp mot ytringsfrihet finnes ikke. Det finnes ikke noe tydelig regelverk å forholde seg til. Å avbryte en demonstrasjon må være forholdsmessig. Vold/skadeverk vil være grunn til å avbryte, mens smittevern ikke vurderes å være forholdsmessig. Kommunen er forpliktet, tilsvarende som politiet, å tilrettelegge for ytringsfrihet. Politiet har behov for dialog med kommunen for å kunne vurdere om steder det ønskes å demonstrere på er egnet, samt vurdere alternative steder. Direkte uro inngår i politiets vurderinger av demonstrasjoner. Belastningen ved å ha ytringene i sitt nærmiljø er ikke noe politiet kan vektlegge i sine vurderinger. Frykten må knyttes til sikkerhet. Samarbeidet mellom politiet og kommunen er godt, både i forberedelser, underveis og i lærings-/evalueringsarbeidet. Mange tiltak gjøres i forkant, både i dialog med arrangør, bydel og kommunen for øvrig. Det oppleves krevende at tema for flere demonstrasjoner både nasjonalt og internasjonalt også handler om politivold. Det legges store ressurser i det forebyggende arbeidet rundt demonstrasjoner. Viktigheten av gjensidig god dialog understrekes av både politiet og kommunen, ikke minst lokalt og opp mot lokale aktører. Det er krevende å balansere de ulike hensynene. Det er vanskelig å utfordre grunnleggende ytringsfrihetsprinsipper, samtidig som politiet er svært opptatt av smittevern og viktigheten av å holde avstand. Kommunen opplever at nasjonale myndigheter er fraværende på om smitte/helse skal ha noen føring i slike situasjoner.

10. Eventuelt

Ingen saker.

Vedlegg:

Presentasjoner

- punkt 9 (*Demonstrasjoner - redegjørelse for rettslige rammer og politiets rolle under demonstrasjoner*)
- punkt 7 (*orientering fra SaLTo-sekretariatet*)